

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

tantsukunst

Anna-Liisa Tõnismäe

**TANTSUGA TEGELEVA ETTEVÕTTE LOOMINE JA
TEGUTSEMINE NELJA EESTI TANTSUKOOLI NÄITEL**

Lõputöö

Juhendaja: Anu Sööt, Phd

Kaitsmisele lubatud.....

Viljandi 2021

SISUKORD

1. ETTEVÕTLUSVORMID TANTSUHARIDUSLIKU ETTEVÕTTE KONTEKSTIS	4
1.1 Ettevõtlusvormid.....	4
1.1.1 Mittetulundusühing ettevõtluses.....	4
1.2 Loovettevõtlus ettevõtluse alaliigina	5
1.3 Ärimudeli olulisus.....	6
1.4 Õppetegevuse vormid huviõppes.....	8
1.5 Tantsuharidusega tegelevad liidud Eestis	10
2. MEETOD.....	12
2.1 Intervjuuküsimused.....	12
2.2 Valim.....	13
3. TANTSUKOOLIDE KOGEMUSED LOOMISEL JA TEGUTSEMISEL	14
3.1 Uurimusse kaasatud tantsukoolide loojate taust	14
3.2 Kogemuste analüüs ja võrdlus	15
3.2.1. Taustküsimuste analüüs	16
3.2.2. Äriplaaniga seonduvate küsimuste analüüs	18
3.2.3. Kogemuspõhiste küsimuste analüüs	21
KOKKUVÕTE	25
KASUTATUD KIRJANDUS JA ALLIKAD	27
Lisa 1. Osterwalderi ärimudel.....	30
SUMMARY	31
LIHTLITSENTS.....	33

SISSEJUHATUS

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias õpitud aastate jooksul on mind hakanud huvitama ettevõtluse ja kunstide side. Täpsemalt see, kuidas on ettevõtlus ja ettevõtlikkus tantsukunstnikule kasulik. Mis teeb loovettevõtluse eriliseks ning kuidas saavad need teadmised ja oskused aidata jõuda oma kunstiga palga teenimiseni? Oma seminaritöös uurisin, kuidas näevad TÜ VKA tantsukunsti eriala vilistlased ettevõtlusõpet ülikooli kogemuse põhjalt ning jõudsin järelduseni, et enamik peab ettevõtlusõpet oma karjääri arendamisel väga oluliseks alustalaks. Seetõttu tekkis mul huvi uurida, millised on võimalused praegusel Eesti ettevõtlusmaastikul tantsuga tegeleva ettevõtte loomiseks ja tegutsemiseks ning kas joonistub välja mingi kindel viis või teadmiste kogum, mis oleks abiks alustavale loovettevõtjale. Huvist lähtuvalt sõnastasin uurimisküsimuse järgnevalt: **Millised on võimalused tantsuga tegeleva ettevõtte loomiseks ja tegutsemiseks Eesti ettevõtlusmaastikul?**

Teema uurimiseks koostasın teoreetilise baasi, toetudes Eesti ettevõtlusvormidele, tantsukoolide sisulistele vormidele, tantsuga tegelevate liitude sisule ning äriplaani kaasamise tantsukooli loomise kontekstis. Praktilises osas viisin läbi intervjuud nelja Eestis tegutseva tantsukooli asutajaga ning analüüsisin nende kogemusi. Vaadeldes olukorda nelja kooli võrdluses, tõin välja loomisprotsessid, nende erinevused, sarnasused ja eripärad. Uurisin ettevõtte loomisel ja toimimisel esinevaid probleeme ja võimalikke lahendusi. Keskendusin oma töös tantsuharidusega tegelevatele ettevõtetele. Jätsin vaatluse alt välja tantsuteatrid ja tantsu produktsiooni ettevõtted.

Töö eesmärk on kaardistada praegust olukorda ja luua mõistetav pilt Eesti tantsumaastiku võimalustest, analüüsides viise, mille abil on võimalik tantsuga tegelevat ettevõtet luua. Tegu on teoreetilis-rakendusliku lõputööga, mis koosneb sissejuhatusest, kolmest peatükist ja kokkuvõttest.

1. ETTEVÕTLUSVORMID TANTSUHARIDUSLIKU ETTEVÕTTE KONTEKSTIS

1.1 Ettevõtlusvormid

Annan ülevaate erinevatest ettevõtlusvormidest ning nende sobivusest loovettevõtte loomise kontekstis. Eesti riigiportaali sõnul mõjutavad vormi valikut nii tegevusala, kui rahalised ressursid ja eesmärgid (Ettevõtlusvormide võrdlus 2020). Eesti seadusandluses on peamisi ettevõtlusvorme kuus: füüsilisest isikust ettevõtja (FIE), osaühing (OÜ), aktsiaselts (AS), täisühing (TÜ), usaldusühing (UÜ) ja tulundusühistu. Kõiki neid ettevõtlusvorme ühendab äriseadustiku alla kuulumine.

Samuti liigitatakse ettevõtteid suuruse järgi, kuid selline liigitus ei ole antud töö kontekstis oluline, sest Eesti maastikul on tantsuharidusega tegelevate ettevõtete puhul alati tegu väikeste tegijatega.

Eestis enamlevinud ettevõtlusvorm on osaühing (Pramann Salu 2005, lk 19), millest saame rääkida ka tantsuga tegelevate ettevõtete puhul. Osaühingu eeliseks on sobivus väikeettevõtluseks (*ibid.*, lk 18). Samuti on ühingu kiire ja lihtne registreerida, osanikel puudub isiklik varaline vastutus OÜ kohustuste ees ning nõutud osakapital on suhteliselt madal, 2500 eurot (Osaühingu asutamine 2020). Vaadeldes ettevõtlusvorme, on osaühing tantsukooli loomiseks levinuim variant, sest osakapital on väike, vorm sobib väiksele ettevõttele ning seda saab asutada üksinda.

1.1.1 Mittetulundusühing ettevõtluses

Ettevõtlustegevust on võimalik vormistada ka mittetulundusühinguna (MTÜ), kuid seda ametlikult ettevõtlusvormiks ei peeta. MTÜd kuuluvad erinevalt varasemalt mainitud ettevõtlusvormidest eraldi seaduse, *mittetulundusühingute seadus*, alla. MTÜ asutamisel peab tegutsema avalikkuse huve silmas pidades, mitte kasumi teenimise eesmärgil. See

tähendab, et kasumit ei või jagada MTÜ liikmete vahel. Sellegipoolest võib valitud juhatuse liikmetele maksta tasu. (Mittetulundusühing, Loov Eesti)

Mittetulundusühinguid on oluline tantsuhariduse ettevõtluse kontekstis käsitleda, kuna paljud tantsukoolid valivad tegutseda just selles vormis. Äriregistri ning mittetulundusühingute registri 2021. aasta märtsi andmetel on kunsti, meelelahutuse ja vaba aja kategoorias tegevad 7 755 OÜd ning 7 744 MTÜd (RIK 2021). Hariduse valdkonnas kaldub valik pigem OÜde kasuks, kus loodud osaühinguid on 4 042 ning mittetulundusühinguid 2 133 (*ibid.*). MTÜ eeliseks on lihtne asutamise protsess, mistõttu asutatakse Eestis iga kuu umbes 100 MTÜ-d (Kuidas asutada ...). Samuti ei ole vaja suurt finantsilist panust, asutamise riigilõiv on 20 eurot (Truuts 2019). Ühingat saab registreerida notari abiga või läbi ettevõtjaportaali (*ibid.*). Üheks miinuseks selle vormi juures võib pidada mitme asutaja vajalikkust ehk üksinda MTÜ-d asutada ei ole võimalik (*ibid.*).

1.2 Loovettevõtlus ettevõtluse alaliigina

Tantsukunst liigitub olemuse poolest loomemajanduse valdkonda. Loomemajandus on omakorda jagatud väiksemateks osadeks, kus tants liigitub etenduskunstide valdkonda koos teatri ja festivalidega. (Lõhmus, Reikop, Mõistlik lk 157-158) Loomemajandus on majandusvaldkond, kuhu alla kuulub loovettevõtlus. Loovettevõtluse eripära on loomeprotsess ning teoste loomine. Loomeprotsessiks peetakse loomingulist tegevust, millega jõutakse uue idee või probleemilahenduseni. Protsessi võib leida kõikidest tegevusvaldkondadest, kuid on oluline teada, et loomeettevõtluses on see tegevuse algatajaks. (*ibid.*, lk 159)

Loovettevõtteid ja klassikalisi ettevõtteid eristavad üksteisest mitmed tegurid, kuid tantsuhariduse kontekstis toon välja järgmised. Loovettevõtte loomise motivatsiooniks on eneseteostussoov ja omas tempos töötamine, enamasti ei olda ettevõtte kasvule orienteeritud ning töötajad on oma valdkonna inimesed. Samuti on oluline, et loovettevõtluse puhul on toote või teenuse väärtus tunnetuslik, kuid tavaettevõtte puhul omadustepõhine. Üks olulisemaid erinevusi on autori olulisus – loovettevõtte puhul on toote või teenuse iseloom autorikeskne, kuid muu ettevõtte puhul ei mängi isik märkimisväärset rolli. Tantsuettevõttes tuleb arvestada ka sellega, et töö on multifunktsionaalne ehk tegeleda tuleb erinevate ülesannetega, mis ei pruugi olla valdkonnapõhised. (*ibid.*, lk 165)

1.3 Ärimudeli olulisus

Ettevõtte loomine algab ideega. Ideest teostuseni aitab jõuda ärimudeliga tegelemine ehk enda mõtete konkretiseerimine ja koondamine läbi konstrueeritud äriplaani. Ärimudel aitab läbi mõelda mida, kuidas ja kellele pakutakse (Ärimudeli analüüs 2021). Üks tuntumaid ärimudeleid on Osterwalderi mudel (Lisa 1.), mis jaotab ettevõtte analüüsi neljaks osaks: keskkond, pakkumine, klient ja finantsid. Alexander Osterwalder on öelnud, et „Tänasel päeval kerkib esile lugematul hulgal innovaatilisi ärimudeleid. Kujunemas on täiesti uued majandusvaldkonnad, samas kui vanad murenevad“ (Osterwalder 2014). Kiirete muutustega ühiskonnas ja keskkonnas aitab toime tulla analüüsioskus ja hea kohanemisvõime, mis peab paika ka ettevõtluse puhul – põhjalikult läbi töötatud äriplaani aitab olla konkurentsivõimelisem muutuv turul.

Osterwalderi järgi jagunevad mudeli neli osa, *keskkond, pakkumine, klient, finantsid*, omakorda osadeks. *Keskkonna* alla kuuluvad partnerlus, võimekus ja võtmetegevused. Tantsuettevõtte puhul võivad partneriteks olla näiteks firma, kellelt ruume renditakse või mõni teine tantsukool, kellega koos projekte tehakse. Võimekus oleneb konkreetsetes tantsukoolis töötavatest inimestest ning nende pädevustest, näiteks tantsuõpetaja oskustest. Just inimressursid on loovettevõtluses eriti olulised (*ibid.*, lk 35). Peamisteks võtmetegevusteks on probleemide lahendamine ja kliendisuhete hoidmine (*ibid.*, lk 36). Näiteks tantsuettevõttes võib võtmetegevusteks olla õpilaste hoidmine läbi kvaliteetse tantsuhariduse pakkumise ning heade suhete loomine õpetaja ja õpilase vahel.

Pakkumise mudeliosas tegeletakse väärtuspakkumise läbimõtlemisega ehk mis on see toode või teenus, mis loob kliendile väärtust. “Väärtuspakkumine on põhjus, miks kliendid pöörduvad rohkem ühe ettevõtte kui teise poole.” (*ibid.*, lk 22) Tantsuga tegelevaid ettevõtteid vaadeldes ei saa võrrelda üht konkreetset toodet või teenust väärtuspakkumisena, sest väärtus mida pakutakse koosneb erinevatest aspektidest. Tantsukooli väärtus võib olenevalt eesmärgist koosneda näiteks tantsustiilist, tundide kvaliteedist, kooli asukohast, ajast, millal tantsutunnid toimuvad ja hinnast. Näiteks, kui linnas pakub ühe kindla tantsustiili tunde ainult üks tantsukool, siis on see selge eelis. Samas kui sarnaseid tunde pakuvad mitu kooli, hakkavad rolli mängima teised faktorid. Kõik need komponendid kokku loovadki kliendi jaoks väärtuspakkumise.

Kolmanda mudeliosana käsitletakse *klienti*: kliendisuhteid, jaotuskanaleid ja sihtgruppi. Mida täpsemalt on klient kui sihtgrupp määratletud, seda selgem on luua väärtuspakkumist. Sihtgrupp ehk kliendisegment määrab kindlaks inimeste rühmad, kelleni ettevõtte tahab jõuda. Kliendisegmente võib olla ka mitu, olenevalt klientide vajadustest või käitumisviisidest. (*ibid.*, lk 20) Tantsuettevõtet silmas pidades on suure tõenäosusega enamike ettevõtete puhul tegu nišiturule suunatud teenustega, kus ärimudel on mõeldud konkreetsete, spetsialiseerunud kliendirühmade jaoks (*ibid.*, lk 21). Näiteks võib kaasaegset tantsu õpetava kooli sihtgrupiks olla liikumishuviga noored algkoolist gümnaasiumiastmeni. Mõnes salsaklubis aga täiskasvanud, kes soovivad end treenida, kuid samal ajal lõbusalt aega veeta või uusi oskusi õppida. Samuti tuleb mainida, et kui tantsutundides käivad alaealised, siis on kliendiks tihti ka lapsevanem, kes otsustab, milliste huviringidega laps tegeleb.

Kliendi määratlemise juurde kuulub ka jaotuskanalite kindlakstegemine. See, milliseid kanaleid kliendini jõudmiseks kasutada, oleneb samuti sihtgrupist. Jaotuskanalid tegelevad väärtuspakkumise edastamisega, klientide teadlikkuse tõstmisega ettevõttest ning toodete ja teenuste ostmise võimalusega. (*ibid.*, lk 26) Tantsukooli hõlpsamaks suhtlemiseks oma klientidega on oluline luua mugavad suhtluskanalid. Nendeks võivad olla näiteks veebileht, sotsiaalmeedia lehekülg Facebookis või Instagramis. Tähtis on leida õige tasakaal erinevate kanalite vahel, mis looks hea kliendikogemuse (*ibid.*, lk 27). Kliendikogemus on peaaegu sama oluline, kui teenus, mida klient tarbib.

Kliendikogemus loob kliendisuhteid, mis on kolmas antud mudeliosa kategooria. Suhete loomisel on ettevõtte jaoks peamiselt kolm eesmärki: klientide leidmine, klientide säilitamine ja müügi suurendamine. Loodud suhted võivad varieeruda isiklikest automaatseteni. (*ibid.*, lk 28) Tantsukoolides saame rääkida eelkõige isiklikumat laadi suhetest tantsuõpetaja ja õpilaste vahel, mis on loodud kliente, või antud juhul õpilasi, enda juures hoidma. Pakkuma neile kvaliteetset kogemust ja positiivset atmosfääri. Stabiilne kliendibaas loob ka stabiilse sissetuleku.

Viimase mudeliosana analüüsitakse *finantse* ehk kulustruktuuri ja tuluvooge. Kulude täpseks määratlemiseks tuleb analüüsida kõiki ärimudeli osi ning nende ellurakendamisega kaasnevaid kulusid. (*ibid.*, lk 40) Erinevad kulustruktuurid saab jaotada

skaalale *kulude vähendamise kesksete ja väärtuse loomise kesksete* struktuuride vahel. Kulude vähendamisele keskenduv ärimudel üritab viia kulud miinimumini seal kus võimalik, soovides nii toote või teenuse hind samuti madalaks viia. Vastupidiselt keskendub väärtust loov mudel väärtusloomele ning ei pea toote või teenuse kallist hinda probleemiks. (*ibid.*, lk 41) Enamik tantsuga tegelevaid ettevõtteid jääb nende kahe äärmuse vahele, kuid kaldub kindlasti rohkem esimese variandi poole, et tantsutunde saaks pakkuda võimalikult madala hinna eest, tehes see kättesaadavaks paljudele huvilistele. Kulude alla kuuluvad püsikulud ja muutuvkulud (*ibid.*, lk 41), millest tantsukooli kontekstis suurem osa on püsikulud: ruumide rent, tantsuõpetajate tasu, ruumide elektri- ja veekulu. Muutuvkulude alla kuuluvad otseselt teenuse osutamisega seotud kulud (Suppi 2013, lk 82). Näiteks võivad sinna alla kuuluda laagrite korraldamisega seotud kulud, festivalidel ja võistlustel osalemise kulud.

Üks olulisemaid aspekte äriplaani juures on tuluvoogude põhjalik analüüs, et kulud ja tulud oleksid tasakaalus ning ettevõtte saaks olla jätkusuutlik. Tulusid defineerides on vaja uurida, millise väärtuspakkumise eest on klient nõus maksma (Osterwalder 2014, lk 30). Tantsuga tegeleva ettevõtte peamine tulu tekib õpilaste liikmemaksudest. Samuti on mõningates Eesti omavalitsustes olemas toetused huviharidusele. Tulu on võimalik tekitada ka esemete müügiga (*ibid.*, lk 31), näiteks tantsukooli pusade või muude esemete abil. Tulu allikaks saab olla ka rentimine (*ibid.*, lk 31), kui ruumid, milles tunde läbi viiakse kuuluvad koolile, saab tulu teenida ka nende eest.

Ettevõtet rajades on väga oluline pöörata tähelepanu finantsidele. Kust tulevad tulud ning mis on kulud. Eestis tantsuhariduslikku ettevõtet luues on tähtis teada, et riiklik huvihariduse rahastamine lõpetati 2009. aastal. Sama seadusemuudatus andis kohalikele omavalitsustele samuti võimaluse rahastamisest loobuda, mida Tallinna linn ka kasutas. (Miller-Pärnamägi aprill 2014, lk 7) Huviharidust rahastatakse peamiselt liikmemaksudest, kohalike omavalitsuste poolt, erinevatest fondidest või programmidest ning erasektorist (Noorsootöö 2006, lk 13).

1.4 Õppetegevuse vormid huviõppes

Eesti tantsumaastik on olenemata riigi väiksusest väga lai ja mitmekülgne. Tantsu saab õppida igal pool ja igas stiilis. Isegi kõige väiksemates asulates on mingi kokkupuude

tantsuga olemas. Tants on väga tähtsal kohal eestlaste elus. Näiteks rahvatantsuga tegeles 2019. aastal üle 21 000 inimese (Statistikaamet 2020). See näitab, et tantsu õpetavatele ettevõtetele on nõudlus olemas – tantsuhuvi on suur.

Tantsuõpetamist võib vaadelda kui tantsuharidust või kui -treeningut, olenevalt rühma, kooli või stuudio eesmärgist. Mõnikord saavad mainitud vormid eksisteerida ka koos. Ettevõtted, mis tegelevad tantsuga, saab jagada kaheks. Esiteks need, kes tegelevad tantsuõpetamisega (ei pea kuuluma Eesti Hariduse Infosüsteemi ehk EHISesse) ja need, kes tegelevad peaaesandena tantsuproduktiooniga. Teise kategooriasse kuuluvad erinevad tantsuteatrid, näiteks Kanuti Gildi SAAL ja Tallinna Tantsuteater. Antud töös võtan vaatluse alla ettevõtted, kes tegelevad just tantsuõpetamisega oma põhieesmärgina. Tantsu õpetamise alla võib kuuluda nii tantsuharidus kui tantsutreening. Tantsuharidus sisaldab ka tantsutreeningut, kuid treening ei pruugi sisaldada tantsuharidust.

Tantsuõpetamisega tegelevad ettevõtted ja institutsioonid saavad tegutseda tantsuhariduse valdkonnas kolmel erineval tasandil, milleks on huvitegevus, huviharidus ja süvaõpe (Miller-Pärnamägi september 2014). „Sisuliselt on huvitegevus noore mitmekülgseks arenguks võimaluste loomine süsteemse, juhendatud mitteformaalse õppimise kaudu. Samasisuline on ka huvihariduse mõiste.“ (Kultuuriministeerium 2019) Ministeerium määratleb mõlemat mõistet laialt ja kõikehõlmavalt. Kuigi huvitegevus ja huviharidus on sisult sarnased, defineeritakse **huviharidust** kui ametliku õppekava alusel toimuvat tegevust noore isiksuse arengu võimaldamiseks (Noorsootöö 2006, lk 10). Huviharidust viiakse läbi huvikoolides, mis jagunevad era- ja munitsipaalhuvikoolideks (*ibid.*, lk 10). EHISes on registreeritud vaid ametlike õppekavade alusel tegutsevad huvikoolid. Koolide tegevuse reguleerimiseks on huvikooli seadus (*ibid.*, lk 11). Huviharidust iseloomustab ka „süsteemne ja järjepidev astmeline õppetegevus huvipakkuval alal“ (Miller-Pärnamägi september 2014). **Huvitegevust** peetakse lühiajaliseks juhendatud tegevuseks vabal ajal süvendatud oskuste ja teadmiste omandamiseks valitud huvialal. (Noorsootöö 2006, lk 23). Huvitegevuse peamine eesmärk on tekitada õpilastes huvi ja pakkuda võimalust oma potentsiaali avastada (Miller-Pärnamägi september 2014). Kolmandasse kategooriasse jaotab Miller-Pärnamägi (2014) **süvaõppe**, mis tähendab õppekallakut, st süvendatud õpet valitud valdkonnas. Näiteks pakub süvaõpet Tallinna Balletikool, kus lisaks keskhariduse omandamisele on võimalik õppesuunaks valida klassikaline tants või kaasaegne tants. (Tallinna Balletikool 2021)

Omavahel tantsuharidust ja -treeningut huvihariduse, huvitegevuse ja süvaõppega koos vaadeldes kaldub huvitegevuse sisu pigem tantsutreeningute poole ning huviharidus õppekava alusel tegutseva tantsuhariduse poole. Sellegipoolest üks ühele määratlust teha ei saa, kuid tõenäolisemad suunad on olemas.

Tantsuõpetamisega tegelevat ettevõtet (nii huviharidust, -tegevust kui süvaõpet pakkuvat) ei ole kohustust registreerida EHISes, see võib tegutseda ka ilma ametliku õppekavata (Miller-Pärnamägi aprill 2014, lk 6). Ettevõtja vaatepunktist on registreerimise eeliseks ametliku huvikooli staatus, mis olenevalt kohalikust omavalitsusest võib tagada ka (omavalitsuse) rahalised toetused. Riigi vaatepunktist ei garanteeri EHISes registreerimine huvikooli õppe kvaliteeti, sest kool saab ise otsustada, kes tunde annavad. Õpetajateks ei pea olema tunnustatud väljaõppega juhendajad, näiteks tantsukoolis ei pea tundide andmiseks olema tantsuharidusega. (*ibid.*, lk 6) Tihti võib märgata, et tantsukoolide juhendajad on ise samast koolist välja kasvanud õpilased, kes on saanud õpetaja ameti (*ibid.*, lk 6). Erialase hariduseta juhendajad võivad aga valede võtete ja tehnikatega tahtmatult õpilaste tervisele liiga teha. Tantsuõpetaja vastutab selle eest, et tema tundide sisu ja õpetamisvõtted arendaks õpilasi ning ei rikuks nende vaimset ega füüsilist tervist.

1.5 Tantsuharidusega tegelevad liidud Eestis

Eestis tegutseb kaks tantsuhuviharidusega tegelevat liitu ning samuti eraldiseisev üldisem MTÜ Eesti Huvikoolide Liit. Tantsuga tegelevad liidud on MTÜ Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liit ning MTÜ Eesti Tantsuhuvihariduse Liit.

Eesti Tantsuhuvihariduse Liit (ETHL) on loodud 2017. aastal eesmärgiga „esindada, kaasata ja toetada süsteemselt tantsuhuvihariduses ja -tegevuses osalevaid noori, nende juhendajaid, tegevusvõimalusi pakkuvate organisatsioonide juhte ning teisi valdkonnas tegutsejaid läbi omavahelise suhtlusvõrgustiku, koostöö ja arendustegevuste“. (Meist. ETHL 2021)

Liidu liikmeteks on tantsukoolid, tantsustuudiod ja tantsuringid. 2021. aasta märtsi seisuga on liidus 52 liiget. (Meist. ETHL 2021)

Teine tantsuharidusele keskenduv ühendus on Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liit (ETTL), mis ühendab tantsuõpetajaid, koreograafe, tantsijaid ja tantsuvaldkonda panustajaid. Liidus on hetkel üle 200 tantsuvaldkonnaga tegeleva inimese. (Meist. ETTL 2021) Kuigi liitudel on sarnased eesmärgid eristavad neid üksteisest liikmed. Eesti Tantsuhuvihariduse Liidus tantsukoolid, Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liidus tantsuinimesed. Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liidu eesmärkide nimekiri on pikem ja põhjalikum, tantsualasele ettevõtjale võivad sealt kõige suhestavamad eesmärgid olla järgmised: tantsualaste kontaktide edendamine, tantsuõpetajate ja -kunstnike huvide eest seismine, tantsuhariduse uute innovaatiliste suundade toetamine (*ibid.*). ETTL tekkis 2016. aastal, kui Eesti Tantsukunstnike Liit ja Eesti Tantsuhariduse Liit ühinesid (Ajalugu. ETTL 2021).

ETHLi eesmärkidele tuginedes saab sellesse kuulumine aidata tantsukoolil paremat suhtlust luua teiste tantsukoolidega, seda nii tantsuõpetajate kui huvitegevuses osalevate noorte vahel. See võib olla abiks alustavale tantsukoolile enda kehtestamisel nii tantsumaastikul üldiselt kui kohaliku omavalitsuse vaatepunktist. Samuti korraldab liit erialaseid koolitusi ning mentorprogramme. (Meist. ETHL 2021) Tantsuõpetaja või kooliasutajana ETTLi liikmeks olemine annab võimaluse panustada Eesti tantsuhariduse arendamisse. Samuti annab ETTL ligipääsu info liikumisele meedia, avalikkuse, rahvusvaheliste organisatsioonide vahel. (Meist. ETTL 2021) Loovettevõtluse eripärana kuulub selle vormi juurde autoriõiguste hoidmine, mille eest seisab ETTL. Üheks liidu eesmärgiks on „tantsuõpetajate ja tantsukunstnike... loominguliste-, ametialaste-, palga-, sotsiaal- ja autoriõiguslike huvide kaitsmine“ (*ibid.*).

Liitude seos ettevõtlusega seisneb nende kasuteguris loovettevõtjale ehk antud kontekstis tantsukooli asutajale. Liitumise kuulumine võib muuta tantsuga tegeleva ettevõtte loomise lihtsamaks, pakkudes erialainimeste vahelist infovahetust, koolitusi õpetajatele ning kooli ja selle inimeste huvide eest seismist.

2. MEETOD

2.1 Intervjuuküsimused

Uurimisküsimusele, **millised on võimalused tantsuga tegeleva ettevõtte loomiseks ja tegutsemiseks Eesti ettevõtlusmaastikul**, vastuse leidmiseks valisin teha intervjuud nelja Eesti tantsukooli loojaga. Kõik intervjuud viisin läbi suuliselt veebi teel märtsis ja aprillis 2021. Tulemuste analüüs on kirjutatud intervjuude häälalvestiste põhjal.

Intervjuuküsimused koostasin teoreetilise materjali põhjal, eesmärgiga saada põhjalik ülevaade praegu tegutsevate tantsukoolide loomis- ja tegutsemisprotsessidest. 14 intervjuuküsimust jagunevad kolme gruppi: taustküsimused, äriplaaniga seonduvad küsimused, kogemuspõhised küsimused. Taustküsimuste eesmärk on avada tantsukooli asutamise põhjus ning vorm. Äriplaaniga seonduvad küsimused uurivad mistahes äriplaani teadlikku või mitte teadlikku kasutust tantsukooli loomisel ning tegutsemisel. Kogemuspõhised küsimused keskenduvad peaaesjaliselt kogemusele, mida tantsukooli asutaja on oma senise ettevõtluskarjääri jooksul kogunud. Ka teised küsimused tegelevad kogemusega, kuid viimase ploki küsimustel on see esmaeesmärk.

I Taustküsimused:

1. Kust tekkis tantsukooli loomise idee?
2. Mis aastal loodi Teie tantsukool?
3. Millist ettevõtlusvormi Te kasutate ja miks? (OÜ; MTÜ...)
4. Mis on Teie ettevõtmise (tantsukooli / -stuudio) eesmärk?
5. Mida Te oma koolis õpetate? Kui teadlikult on see valik tehtud?

II Äriplaaniga seonduvad küsimused

6. Kas kasutasite oma tantsuga tegeleva ettevõtte loomisel äriplaani? Kui jah, siis millist ja kas jälgite seda siiani?
7. Kes on Teie ettevõtte kliendid? Kui täpselt olete Te seda defineerinud?
8. Kas teenuse pakkumisel lähtute pigem kliendi huvidest või iseenda / tantsuõpetajate / tantsukooli huvidest?
9. Mis on Teie peamine tulubaas? (Liikmemaksud, toetused...?) Mis on peamised kulud?
10. Kas ja kui palju teete koostööd KOV-ga? Kas ja kui palju KOV toetab teie tegevusi?
11. Kuidas hindate konkurentsi turul? Kes on teie suurimad konkurendid?

III Kogemuspõhised küsimused:

12. Mis on olnud kõige suuremad väljakutsed ettevõtte loomisel? Kuidas olete suuremaid tekkinud probleeme lahendanud?
13. Kas kuulute mõnda tantsuharidusega tegelevasse liitu? Miks / miks mitte?
14. Mis motiveerib Teid tantsualase ettevõtlusega jätkama?

2.2 Valim

Valimit koostades keskendusin sellele, et saaksin vastused erineva kogemusega tantsukoolide asutajatelt. Esiteks viisin läbi pilootintervjuu Goal Diggersi tantsustuudio asutaja Kristiin Kulpsoniga. Stuudio on asutatud 2020. aasta augustis ning tegutseb Tartus. Peale pilootintervjuud kohandasin osaliselt küsimusi ning viisin läbi ülejäänud kolm intervjuud. Valisin uurimusse koolid, kes on tegutsenud erineva pikkusega: 0-5 aastat, 5-10 aastat, 10-20 aastat ja 20+ aastat. Intervjuude läbiviimise hetkel oli Goal Diggers tantsustuudio tegutsenud umbes 7 kuud (Kulpson 2021), Cestants Tantsukool 5 aastat (Cestants 2021), dotE tantsu- ja vabaajakeskus 10 aastat (Koit 2021) ning Laine Mägi Tantsukool oli tegutsenud 39 aastat, millest ettevõtlusvormina 23 aastat, kui 1998. aastal sai kooli ametlikuks pidajaks OÜ Lancy ning 2004. aastal MTÜ LIGRID (Laine Mägi Tantsukool 2021).

3. TANTSUKOOLIDE KOGEMUSED LOOMISEL JA TEGUTSEMISEL

3.1 Uurimusse kaasatud tantsukoolide loojate taust

Goal Diggers tantsustuudio, asutatud 2020, asutaja Kristiin Kulpson, Tartu.

Kristiin on värske ettevõtja, kes 2020. aasta augustis peale TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia tantsukunsti eriala lõpetamist otsustas luua oma tantsukooli. Nii sündis Goal Diggers Tantsustuudio, mis on tänaseks tegutsenud alla aasta. Kristiini sõnul teadis ta juba keskkoolis, et asutab tulevikus enda tantsukooli. (Kulpson 2021) Koolis tegutseb kuus gruppi: harrastajad, *cheerleaders*, noorte showgrupp, *bachata* grupp, rahvatants ning varasemast ettevõttest välja kasvanud Viva La Divas (Goal Diggers 2021).

Cestants Tantsukool, asutatud 2016, asutaja Kristel Saar, Jõgevamaa.

Kristel on tantsinud lapseeas saati ning tantsu sees elamine on loomuliku asjade käiguna viinud oma tantsukooli rajamiseni. Tema tantsukool Cestants tegutseb Jõgevamaal, pakkudes tunde Jõgeval, Palamusel ja Puurmanis. Kooli üheks eesmärgiks on väikse Eesti kohana pakkuda suurlinna väärilist tantsuharidust. (Saar 2021) Kool tegutseb alates 2016. aastast ning pakub treeninguid *Lyrical Jazz*ist ja *Contemporary*st kuni seltskonnatantsu algkursuse ja pulmatantsuni. Samuti tegutseb tantsukoolis beebikool. (Cestants 2021)

dotE tantsu- ja vabaajakeskus, asutatud 2011, asutaja Kati Ly Koit, Tallinn.

Kati Ly alustas oma tantsuteed viieaastaselt ning tantsis terve elu ühes tantsukoolis. Peale lõpetamist hakkas ta tegutsema koreograafina ning omandas oma teadmised ise. Tantsukooli loomise idee tekkis Kati Lyl 10 aastat tagasi, kui tema tütar soovis iluvõimlemise asemel tantsuga tegelema hakata. Kati Ly tahtis luua tantsukooli oma tütrele, kus ka teised tahaksid käia ning lapsevanemad oleksid rahul ja näeksid arengut. 2011. aastal loodi dotE tantsu- ja

vabaajakeskus, mis tegutseb Tallinnas südalinna ja vanalinna piiril. dotEs õpetatakse paljusid erinevaid tantsustiile klassikast, *broadway* ja *jazz*tantsuni, mis kõik omavahel üksteist täiendavad. (Koit 2021)

Laine Mägi Tantsukool, asutatud 1982, asutaja Laine Mägi, Pärnu.

Laine on õpetanud Pärnus lapsi tantsima juba alates 1982. aastast, mil ta lõpetas TRK Lavakunstikateedri. Kokku on kool tegutsetud 39 aastat, millest kuus aastat (1998-2004) osaühinguna ning viimased 17 aastat mittetulundusühinguna. (Laine Mägi Tantsukool 2021) Koolis ei ole igal rühma kindlat stiili, vaid stiile kombineeritakse nii, et õpilased saaksid mitmekülgset õpet (Mägi 2021).

Loovettevõtluses on väga oluline roll ettevõtte loojal, kelle ideest tegevus alguse saab. Asutaja on tihti loovprotsessi algataja ja suunaja. Seetõttu viitan teksti lihtsustamiseks intervjuudele edasises tekstis isikupõhiselt järgmises järjekorras:

Kristiin Kulpson – 1

Kristel Saar – 2

Kati Ly Koit – 3

Laine Mägi – 4

3.2 Kogemuste analüüs ja võrdlus

Kõik intervjuuküsimused olid koostatud eesmärgiga saada vastus uurimisküsimusele: **millised on võimalused tantsuga tegeleva ettevõtte loomiseks ja tegutsemiseks Eesti ettevõtlusmaastikul**. Küsimused jagunesid kolme gruppi, mille alusel analüüsisin ka vastuseid. Rääkides erinevate tantsukoolide loojatega sai selgeks, et enamasti loodi koolid suurest huvist tantsu vastu ning ettevõtlusega seonduv pool jäi tagaplaanile. Sellegipoolest tulenes ettevõtlusteadmiste kaasamine eelnevast kogemusest, mis tõttu oli kõigist neljast

koolist kõige rohkem sellele rõhku pannud dotE tantsukeskus, kuna kooli loojal Kati Ly Koidul oli varasem ettevõtluskogemus olemas. Ülejäänud keskendusid suuremas osas tantsuhariduslikule sisule.

3.2.1. Taustküsimuste analüüs

Uurimusse kaasatud koolid on kõik erahuvialakoolid, mis tähendab, et need tegutsevad eraõiguslike juriidiliste isikute kaudu (EraKS 1998), milleks võivad olla nii äriühingud, kui mittetulundusühingud (TsÜS 2002). Koolidest noorim, Goal Diggers Tantsustuudio, on loodud 2020. aasta augustis, Cestants Tantsukool 2016. aastal, dotE tantsu- ja vabaajakeskus 2011. ning Laine Mägi Tantsukool 1982. aastal. Taustküsimuste vastustest selgus, et olenemata kooli asutamisaastast kasutasid kõik koolid algselt OÜ vormi ning muutsid selle hiljem MTÜks. Põhjused ettevõtlusvormi vahetuseks olid peamiselt samad. Kristiin Kulpson lõi algselt tegutsemiseks OÜ, kuid asutas hiljem MTÜ, et saada tantsustuudiole Tartu linnalt huvihariduse toetust (1). Samuti muutis tegutsemisvormi Kristel Saare loodud Cestants, sest soov oli luua registreeritud tantsukool ning huvikool saab tegutseda vaid MTÜ vormis (2). Laine Mägi Tantsukooli toimimise jaoks loodi OÜ 1998. aastal ning 2004. aastal võttis kooli korraldamise üle MTÜ. Laine Mägi sõnul sai selline otsus tehtud tänu sellele, et kool pidi kellelegi kuuluma ja ei tohtinud olla eraldi juriidiline isik. (4) Vaadeldavatest koolidest kõige pikemaajaliselt osaühinguna on tegutsenud dotE, mis on tänaseni ametlikult OÜ, kuid Kati Ly sõnul alustavad nad 2021 sügisest MTÜ all. Struktuurimuutus toimub peamiselt selle tõttu, et kooli sisu ja vorm on aastate jooksul muutunud, liikudes fookusega kvaliteetse tantsuhariduse pakkumise poole. Tegutsemisvormi võrreldes tõi ta välja, et tantsukooli puhul on tegu siiski mittetulundusliku tegevusega. (3)

Üks olulisemaid aspekte ettevõtte loomisel on idee ning loovettevõtluse puhul on see eriti oluline, sest peamine fookus on loomisel ja loomeprotsessil. Intervjuude vastustest selgus, et kõik kaasatud tantsukoolid tekkisid loojate jaoks loomuliku järgnevusena. Noorima stuudio asutaja Kristiini sõnul teadis ta juba keskkoolis, et oma tantsukooli loob. „*Olen tantsija ja olen tantsuõpetaja, siis mul peab olema oma tantsukool.*“ (1) Sarnane protsess oli ka Kristel Saarel, kelle jaoks oli tantsukooli loomine lapsepõlve unistus ja loomulik asjade käik, kuna oli tantsuga alustanud juba kolme aastaselt (2). Kõige pikaajalisema tantsukooli pidaja Laine Mägi sõnul polnud muud võimalust, kui asjale ametlik käik anda, kui peale

tegutsemise alustamist ettevõtmine aina kasvas ja kasvas. Laine hakkas õpilaste najal ka endale uusi õpetajaid juurde koolitama ning tekkis süstemaatiline koolitus, millest saigi tantsukool. (4) Ka Kati Ly Koidu jaoks oli protsess loomulik järgnevus, kuid ajend oli teine. Nimelt oli ta mõjutatud enda tütre, kes soovis iluvõimlemise vahetada tantsutreeningute vastu. Kati oli juba varem käinud tihti tütre treeningutel kaasas, vaadeldes mis on hästi ja mida ta teeks teisiti. Üks asi viis teiseni ning ta otsustas luua oma tütrele tantsukooli, mis ka teistele huvi pakuks. (3) Edukate ettevõtete ideed tekivadki sageli loomulikult teel, sest kellegi oli probleem või sooviti mingit olukorda paremaks muuta.

Mitte ühegi küsitatud tantsukooli asutaja sõnul ei ole nende kooli ainueesmärk tantsimise õpetamine, vaid pigem nähakse enda rolli noorte inimeste kujundamisel. Näiteks Laine Mägi Tantsukooli eesmärgiks on see, et „*inimene tunneks ennast iseendana, vabalt oma füüsilises olekus ja, et suhtlusväli õpilase-õpetaja vahel oleks tervem*“. Loomulikult peetakse oluliseks ka liikumist ning tantsimisest rõõmu tundmist, kuid puhtalt tantsijate koolitamine ei ole kunagi olnud kooli eesmärk. (4) Cestants Tantsukooli teeb eriliseks eesmärk pakkuda väikeses kohas suurlinna väärilist tantsuharidust. Tantsukool tahab pakkuda sarnaseid tingimusi ning kvaliteetset huviharidust. (2) Noorima ettevõtmise, Goal Diggers Tantsustuudio eesmärk on muutuv ajas. Kristiin Kulpson tõi välja, et alguses oli põhieesmärgiks pakkuda treeninguid, kuid see muutus rühmade tulles, kui tekkis õppekava vajadus. Tekkis eesmärk pakkuda tantsuõpet kui õpet, mitte ainult treeningut. Hetkel on nad koolina otsingutel, milline vorm neile kõige paremini sobib, kuid liiguvad tantsukooli poole. (1) Ajas muutunud on ka dotE eesmärk, milleks alustades oli olla võimalikult lapse- ja peresõbralik. Tänapäevane eesmärk on pakkuda heal tasemel professionaalset õpet. Kuna eesmärgiks on saanud kvaliteetse tantsuhariduse pakkumine, on treeneritest saanud pedagoogid, kelle puhul mõtlemine ja tegutsemine on erinev. (3) Treeneri ja pedagoogi erinevus seisneb peamiselt erineval fookuspunktil tunde planeerides ja läbi viies. Kõik vastanud tõid välja erinevaid eesmärke, kuid ühendavaks osaks on tantsuhariduse väärtustamine õpilastele kvaliteetse sisu pakkumisel.

Uurimusse kaasatud koole eristab üksteisest geograafiline asukoht ja asutamise aasta, kuid ka tantsuhariduslik sisu. Näiteks Goal Diggers Tantsustuudios tegutseb kuus gruppi, mis on kõik stiilipõhised: noorte *showgrupp*, Viva la Divas, *cheerleaders*, harrastajad, *bachata* grupp ja rahvatants. Kõikidel gruppidel on oma stiilipõhised eesmärgid, näiteks rahvatantsijatel on üheks eesmärgiks käia tantsupidudel, *cheerleaderitel* aga elementide

õppimine ja võistlustel käimine. (1) Ka Cestants Tantsukoolis on stiilid eraldi gruppidesse jagatud, treeningute valikuid on kokku üksteist: *lyrical jazz*, *contemporary*, *latin*, street show, eesti tants, lastetants, soolotants, seltskonnatantsu algkursus, beebikool, pulmatants ja eraldi rühmatreeningud (Cestants 2021). Kooli asutaja Kristel toob välja, et tantsutehnika kõrval õpetavad nad oma koolis ka igapäeva väärtusi: teineteisega arvestamist, grupis töötamist, iseenda treenimist ja palju muud. Samuti räägitakse tervislikust toitumisest. (2) dotE tantsukeskus alustas peamiselt showtantsudega, kuid Kati Ly uuris võistlustel ja festivalidel teiste tantsukoolide õpetajate ning žüriiliikmete tagasisidet. Nii sai ta teada, milles nad koolina peaksid edasi arenema ning kaasas seda tunniplaani. Praeguseks on välja kujunenud suur rõhk tantsutehnikal. Koolis on lai spekter erinevaid tantsutunde, kuid kõikidele stiilide järele tuntakse vajadust, sest need täiendavad üksteist. (3) Pärnus tegutsevas Laine Mägi Tantsukoolis oleneb õpetamine igast õpetajast. Peamiselt keskendutakse kehakoolile ning mudilaste puhul ruumitunnetuse arendamisele. Lähtutakse igast rühmast eraldi, arvestades, et kõik läbiksid paariaastase klassika õppe, kuid saaksid ka erinevate õpetajatega erisuguseid stiile omandada. (4)

3.2.2. Äriplaaniga seonduvate küsimuste analüüs

Esimeses peatükis selgitasin lahti ühte võimalikku meetodit äriplaani koostamiseks ning selle olulisust tantsukooli kontekstis. Igal ettevõtjal on alustades valik kas teha äriplaani või mitte. Äriplaani esmaeesmärk on kõik ettevõtte tegutsemisega seotud aspektid läbi mõelda ning tegeleda puuduva kompetentsi leidmise ja finantside tasakaalustamisega, et füüsiliselt tegevust alustades oleks võimalik rohkem pühenduda sisule, tantsuettevõtte puhul näiteks tundide andmisele ja tantsukunsti loomisele.

Uurimusse kaasatud koolidest koostati äriplaani kolmes, Goal Diggers Tantsustuudios, Cestants Tantsukoolis ning dotE tantsu- ja vabaajakeskuses. Laine Mägi koolis äriplaaniga ei tegeletud, mida mõjutas nii aeg, mil tegevust alustati, kui ka fookuse suunamine õpetamisele. (4) Tartus tegutseva Kristiin Kulpsoni sõnul on neil küll olemas visioon ja missioon, kuid kindlat äriplaani ei kasutata. Kooli luues koostati siiski esialgne äriplaani, et taotleda Töötukassalt *Startup* toetust, kuid selgus, et seda siiski teha ei saa, sest Kristiin oli juba firmaomanik. (1) Sarnast olukorda kirjeldas ka Kristel Saar, kes tõi välja, et algselt

osaühinguna tegutsemise ajal koostati äriplaani, et saada ruumide toetust ja algkapitali, kuid see äriplaani ei läinud kasutusse. (2) Kõige põhjalikumalt kasutati äriplaani dotE tantsu- ja vabaajakeskuse loomisel. Äriplaani koostati nii EASi toetuse jaoks, kui ka endale kasutamiseks. Kuna Kati Ly asutas kooli koos partneriga, oli plaan oluline, et jõuda omavahel üheti mõistetava selge visioonini. Nüüd ennast MTÜna registreerides pidid nad uuesti asjad läbi mõtlema selle põhjal kuidas vahepealne areng on toimunud. Hiljuti registreerisid nad kooli EHISes ning Kati Ly sõnul on registreerides samuti vaja täpselt asjad kirja panna. Tänapäevaks nad enam algselt äriplaani ei kasuta, kuid koostavad iga aasta alguses selle aasta kava. Samuti on neil viisaastakuplaan. (3)

Kolm vastanut neljast ei kasutanud äriplaani analüüsimist ettevõtte ehk tantsukooli alustamisel sihtotstarbekalt. Ei saa öelda, et äriplaani mitte kasutamine on ebaõige samm, pigem oleneb see igast inimesest ning tegutsemisvaldkonnast. Saarel on õigus, et „*Huvikool ei ole ju loodud sellel eesmärgil, et kasu saada...*“ (2) ning äriplaani tuleb kindlasti igas olukorras ettevõtmisele sobivaks kohandada. Siiski saab äriplaani aidata finantse kontrolli all hoida ja planeerimise faasis selgemini ette kujutada. Samuti aitab see keskenduda tervikpildile kliendisegmentidest väärtuspakkumiseni. Äriplaani on tööriist, mille kõige suurem kasutegur on selle loojale. Kindlasti saab hakkama ilma äriplaanita, sest toetudes uurimuse vastustele, tegutsevad mainitud tantsukoolid tänase päevani.

Üks äriplaani osa on kliendi defineerimine. Kuna kõige põhjalikumalt tegeles äriplaani Kati Ly, siis on loogiline, et nende tantsukoolis on kliendid kõige täpsemini defineeritud. dotE koolis on väga oluline asukoht, kus tunde pakutakse. Täpselt Tallinna südalinnas ja vanalinna piiril asudes on õpilasteks enamasti nende linnaosade lapsed. Kati Ly hinnangul oleks kooli tõenäoliselt tulusam pidada mõnes teises linnaosas, kus ruumide rent on odavam, kuid nad tahavad koolina hoida just seda klienti, kes neil praegu on. Seetõttu ei ole nad valmis ka laienema, sest olenemata kõrgemast ruumide rendikulust, võrreldes teiste linnaosadega, soovivad nad olla südalinnas ja vanalinna peredele ning õpilastele võimalikult lähedal. (3) Teistes vaatluse all olevates koolides on õpilased ehk kliendid defineeritud üldisemalt. Enamasti oodatakse tundidesse kohaliku omavalitsuse tantsuhuvilisi. Iseloomulik erinevus võib tuleneda ka omavalitsuste suurusest, kus suuremas linnas on tantsukoole rohkem ja seeläbi konkurents suurem, kuid sellevõrra ka õpilasi rohkem. Eelise annab kindlale kliendigrupile keskendumine.

Küsid konkurentide kohta mainib Kristiin Tartus tegutsevaid suuremaid ja väiksemaid tantsukoole ja -studiodid. (1) Sarnaselt toob Kati Ly välja Tallinna suurimaid tegijaid, kuid mainib, et kõik koolid on leidnud oma niši ja ajavad oma asja, seega täpselt sama sisu ei paku keegi. Tema sõnul ei teki ebatervet konkurentsi, pigem on tegu tervisliku ja toetava keskkonnaga. (3) Teised vastajad lähenevad küsimusele veidi teise nurga alt, tuues välja, et tegu on pigem loova kommuuniga, kus konkurents pole peamine. Kristel ütleb, et nad teevad teiste tegijatega pigem koostööd ja ta ei nimetaks seda konkurentsiks. (2) Sarnaselt mainib Laine, et talle ei meeldi loominguliste tegevuste juurde asetada sõna „konkureerima“. (4) Üleüldiselt kumab läbi positiivne suhtumine teistesse samas vallas tegutsejatesse ning peamiselt enda tegevuse arendamisele keskendumine. Loomupoolest on konkurentsi käsitlemine loovettevõtluses veidi teise sisuga, kui klassikalises ärimaailmas, sest keskendutakse loomisprotsessile, mitte kasumi teenimisele.

Ühe küsimusega uurisin, kas tantsukoolid lähtuvad teenuse pakkumisel ehk tundide andmisel pigem kliendi / õpilase huvidest või iseenda, tantsukooli, tantsuõpetajate huvidest. Kõik vastused olid kombineeritud mitme valiku vahel. Näiteks Kristiini sõnul lähtuvad nad enamasti tema isiklikust huvipunktist, kuid võtavad ka soovitusi õpilastelt. Samuti on igal grupil erinev huvifookus lähtuvalt stiilist. Harrastajad lähtuvad suures osas rühma huvist ning teised grupid tantsukooli huvipunktist. (1) Sarnaselt on Jõgevamaal Cestants Tantsukoolis peamiseks sisendiks tundide pakkumisel õpetaja-õpilase koostöö. Valikud lähtuvad enamasti sellest, millest Kristel ise puudust on tundnud, kaasates tantsuõppesse toitumisest ja tervislikkusest rääkimise. Samuti jälgivad nad õpilaste pealt mida oleks vaja lisada, jälgides ka nende vaimset seisundit. (2) Laine Mägi Tantsukoolis jälgitakse esmalt, et õpilased saaksid klassikalise tantsu põhja ning seejärel kombineeritakse erinevate stiilidega, arvestades sekka ka õpilaste soovitusi (4), seega võib öelda, et tegu on nii õpilaste kui õpetajate huvidega. dotE tantsukeskuses on Kati Ly fookus arengul ning sellel, kuhu areneda tahetakse. Selle põhjal määrab ta, mida arengu toetamiseks vaja on. Tullakse vastu ka klientide soovidele – näiteks käivad mõned õpilased üldhariduskoolides õhtuses õppes ning soovivad seetõttu treeningutes käia hommikuti. Neile pakutakse dotEs tunde hommikustel aegadel. Seega on koolis peamine rõhk üldisel arengul, kuid kaasatakse ka klientide huve. (3)

Uurides tantsukoolide asutajatelt koolide tulude kohta, toovad kõik välja, et suurim tuluallikas on õppemaksud. Samuti on Goal Diggers Tantsustuudio ja Laine Mägi

Tantsukoolil kohaliku omavalitsuse poolt toetus, mis Kristiin Kulpsoni sõnul aitab üle elada suvekuud, kui liikmemaksud puuduvad (1 & 4). Ka Kristel Saar mainib head koostööd kohaliku Jõgeva omavalitsusega (2). On positiivne, et enamikel koolidel on kohalike omavalitsustega head suhted ning võimalusel neid ka toetatakse. Ainuke kool, kellel kohaliku omavalitsusega suhted puuduvad on dotE tantsu- ja vabaajakeskus Tallinnas. Kati Ly sõnul arvestasid nad alguses äriplaani koostades KOV huvihariduse toetustega, kuid kuna linn seadusemuudatuse järel rahastamise lõpetas, pole nad kooliga KOV poolt ühtegi toetust saanud. Teisalt toob Koit välja, et vähene koostöö on nende endi valik, kuna nende tegutsemisvorm OÜna ei andnud juurdepääsu ühelegi toetusele. (3) Suurimateks kuludeks tuuakse kõikides koolides välja ruumide rendikulud ning Mägi mainib ka kaks korda aastas toimuvate jõulu- ja kevadkontsertide ettevalmistuskulusid (4). Koit toob välja, et ka õpetajate palgad on üks suuremaid kulusid, sest hea õpetaja tahab head palka. (3)

3.2.3. Kogemuspõhiste küsimuste analüüs

Rääkides suurimatest väljakutsetest ettevõtte loomisel ja tegutsemisel toodi välja praeguse globaalse pandeemia olukord. Rääkides nii ajast enne pandeemiat, kui nüüd, jäid kõlama ka raskused uute rühmade avamisel ning saali täis hoidmine ehk jälgimine, et kooli ruumides kogu aeg midagi toimuks. Seda aspekti mainis Tartus tegutsev Kristiin Kulpson (1). Kristel Saare Cestants Tantsukooli jaoks on olnud üks raskemaid katsumusi enda tõestamine tantsukoolina. (2) Laine Mägi leiab, probleeme saab vaadata pigem elu osadena, kuid sellegipoolest on suurim raskus olla järjepidev. Järjepidev olla ei ole kerge ning seda ei saa üksinda teha, kuid see on tööprotsess. Mägi sõnul on viimased 20 aastat olnud tugev koostöö terve pundiga. (4) Kati Ly Koit toob alustamise puhul välja selle, et tihti tehakse kõiki asju ise, mis võib viia läbipõlemiseni, kuid peale mida osatakse olla targem ja ei võeta liiga palju enda kanda. Tegutsemise raskusena mainib ta nii-öelda psühholoogiks olemist, mis tuleneb tööst erinevate inimestega. Tuleb õppida enese kehtestamist nii laste kui noortega ning kindlustada kollektiivi omavaheline hea keemia. (3)

Eestis tegutseb kaks tantsuharidusega tegelevat liitu: Eesti Tantsuhuvihariduse Liit ja Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liit. Tegu on suurte ühendustega tantsumaastikul, mistõttu uurisin, kas valimis olevad tantsukoolid ning nende asutajad neisse kuuluvad. Mõlemas liidus on liikmed Cestants Tantsukool ja dotE tantsu- ja vabaajakeskus, mis kuuluvad ETHL-i ning nende asutajad Kristel Saar ja Kati Ly Koit on liikmed ETTL-is. Kristel tõi Eesti Tantsuhuvihariduse Liitu kuulumise põhjuseks info liikumise olulisuse ning kursis oleku

teiste tegemiste ja projektidega (2). Kati Ly mainib suurima plussina koolitusi, kus nende kooli õpetajad on saanud osaleda. Tähtis on ka ennast kaasatuna tunda ning võimalus kaasa rääkida. Väga positiivsena näeb Koit ETHL-i panust viimaste aastate kogukonna sõbralikumaks ja toetavamaks muutumises. Liit on loonud ühise eesmärgi tants rohkem pildile tuua, mis ühendab inimesi erinevate tantsukoolide vahel. (3) Mägi tantsukool liitu enam ei kuulu, kuna oluline informatsioon jõuab koolini ka ilma selleta (4). Samuti ei kuulu mainitud liitudesse Goal Diggers Tantsustuudio, mis ei ole sellest siiani puudust tundnud. Kristiin peab tulevikus liitumist võimalikuks, kuid pole seda veel stuudio vajaduste raamides lahti mõtestanud. (1)

Üks olulisemaid omadusi ettevõtjal, samamoodi ka tantsukooli või -stuudio loojal, on motivatsioon ja distsipliin, mis loovad järjepidevuse. Küsitletavate vastused sellele, mis annab motivatsiooni jätkata olid sisult sarnased, kuid samal ajal ka erinevate nüanssidega. Kõik tõi eranditult välja ühe motivaatorina neid ümbritsevaid inimesi, kuid kõige suuremat rõhku pani sellele Laine, kes tõi välja, et juba vähemalt 20 aastat on tegu olnud tugevalt tiimitööga ning üksinda ei oleks sellise kooli vedamine võimalik. Õpilased on kujundanud koolile oma nime „Laine“, mis on nende jaoks maja termin, nagu tantsumaja. (4) Kristeli jaoks ei olegi vaja motivatsiooni, kuna tantsukooli pidamine on talle nii loomulik. Ka Kristel tõi välja kooli õpilasi, kuid lisas ka, et ta ei kujutaks ette, et asjad võiks kuidagi teisiti toimida, kuna ta on tantsinud juba ajast, kui oli kolmeaastane. (2) Kristiini jaoks on suurim motivaator teadmised, et kõik tema tegemised on tema enda jaoks. Samuti motiveerib teda see, et ta saab luua täpselt sellise keskkonna, kus ta tahab olla. *„Oma stuudio tekitab turvatunnet, sest see on sinu töö tulem.“* (1) Kati Lyd motiveerib kuulumine ETHL-i, kus jõudu annab teadmised, et ta ei ole üksik ning on üks osake sellest. Teine suur motivaator on arengu nägemine. *„Kui sa kõrvalt näed seda arengut, mis on toimunud, et kuidas me alustasime ja kuhu me nüüd oleme jõudnud ja mis need plaanid on ja mis need ... unistused on. Et see pidev areng ongi see, mis motiveerib... See areng ja need inimesed sinu ümber loovad sellise mõnusa keskkonna...“* (3)

3.3 Järeldused

Uurides tantsukoolide võimalusi tegutseda Eesti ettevõtlusmaastikul, võtsin vaatluse alla neli tantsuga tegelevat ettevõtet: Goal Diggers Tantsustuudio, Cestants Tantsukool, dotE tantsu- ja vabaajakeskus ning Laine Mägi Tantsukool. Ettevõteteks siiski neid koole päris nimetada ei saa, sest kõik tegutsevad nüüdseks mittetulundusühinguna või on teel selle vormi poole. Uurimistulemuste põhjal selgus, et praeguseks on Eesti tantsumaastik liikunud punkti, kus olenemata omavalitusest on kõige mõttekam tegutseda just MTÜ vormis. Selle kasuks räägivad erinevad toetused huviharidusele, olenevalt asukohast, ning ka keskendumine loova tantsuharidusliku sisu loomisele, mitte kasu teenimisele. Samuti on MTÜ vormis erahuvialakoolil võimalus õppekava olemasolul registreerida ennast EHISes. OÜ vormis tegutsevatel tantsuga tegelevatel ettevõtetel sellist võimalust ei ole. Kui koolil on kindel eesmärk olla EHISes registreeritud huvikool ning tegutseda õppekava alusel, siis on ainus lahendus tegutseda MTÜ alt. Sellisel juhul ei ole asutajal vajalik äriühingu asutamise seadusi ega tunnuseid teada. MTÜde toimimise jaoks on mittetulundusühingute seadus. Samas kui tantsuga tegeleva ettevõtmise eesmärk on näiteks pakkuda treeninguid ning ei tegutseta õppekava alusel, võib ennast registreerida ka OÜ vormis.

Ei saa öelda, et tantsukooli või stuudiot luues on ilmtingimata vaja ettevõtlusalaseid teadmisi, sest mitmed koolid on väga pikka aega tegutsenud, keskendudes suuremas osas tantsuhariduslikule sisule. Sellegipoolest võivad teadmised aidata ettevõtte rajamise protsessi lihtsustada ning muuta ettevõtte jätkusuutlikumaks. Näiteks saab tantsukooli alustada ilma äriplaanita ja olla seejuures edukas. Sellegipoolest võib äriplaan aidata jõuda ühisele arusaamale partneritega, olla abiks toetuste küsimisel ning luua selgem pilt kõigest, mis ei ole loovprotsessi ehk tantsuõpetamise osa.

Äriplaan võib aidata jõuda selgusele ka finantsides. Tantsukooli suurim tegutsemiskulu on ruumide rent ning suurim tulu tuleb õppemaksudest. Paljude omavalitsuste puhul saab arvestada ka huvihariduse toetusega õpilase kohta, kuid sellisel juhul peab kool olema registreeritud EHIS-es ning tegutsema MTÜ-na.

Tantsukooli loomise idee tekib enamasti loomuliku järgnevusena, kui kooli asutaja on olnud pikemalt tantsumaailma osa ning soovib hakata oma asja tegema. Loodava kooli sisu ja eesmärgid on samuti enamasti looja nägu, tulenedes tema kogemusest ja erialastest huvidest.

Kooli eesmärgid muutuvad tihti protsessi käigus, eriti kiired võivad muutused olla alustavas tantsukoolis, kui kohanetakse reaalse olukorraga. Uurimistulemuste alusel liigub fookus treeningutelt tantsuharidusliku sisu pakkumisele, sest õpilastele tahetakse pakkuda rohkem, kui lihtsalt füüsilist pingutust. Kaasatakse teadmisi, mis haakuvad tantsuvaldkonnaga, kuid ei ole otseselt liikumine – näiteks tervis, toitumine, tantsuajalugu. Keskendudes tantsutegevuslikule sisule pakuvad enamik koole tunde olenevalt kooli looja huvidest ja eesmärkidest. Enamasti kaasatakse tantsuõppe täiustamiseks ka õpilaste ettepanekuid ja huve.

Kliendi defineerimine oleneb suuresti geograafilisest asukohast, kus kool tegutseb. Väiksemates kohtades oodatakse enamasti tantsima kõiki huvilisi, suuremas linnas määratakse õpilasi linnajao ja konkreetse tantsusuuna huvi järgi. Asukohast olenevad ka kooli konkurendid. Mida suurem asula, seda rohkem konkurente. Seetõttu tulebki koolile kasuks enda niši leidmine, näiteks kindla stiili õpetamine või konkreetsele kliendigrupile orienteerumine. Koolid siiski õpilaste puuduse üle ei kurda, tantsuhuvi on Eestis suur. Viimastel aastatel on tantsu kogukonnas suurenenud ühtsus ja teineteise toetamine, mis muudab konkurentsi sõbralikuks ning koolid koostööalimaks.

Tantsukoolile võib kasuks tulla kuulumine Eesti Tantsuhuvihariduse Liitu, mis tagab infovahetuse ja teiste koolide projektidega kursis olemise. Samuti on tantsuõpetajatel läbi liidu võimalik käia koolitustel ning osaleda ühistes aruteludes tantsuharidust puudutavatel teemadel. Siiski on võimalik edukalt hakkama saada ka ilma liitu kuulumata. Tutvuste korral võib informatsioon koolini jõuda ka mujalt.

Tantsukooli looja väljakutsed kooli loomisel olenevad tema enda kogemusest tantsuerialal ja ettevõtlusmaastikul. Näiteks alustades võib raskusi valmistada suur tõenäosus tegeleda kõikide ülesannetega ise, mis võib panna kooli asutajale suure koormuse. Samuti on alguses vaja end toimiva koolina tõestada, et saaks alustada uute rühmadega. Oluline on olla oma tegemistes järjepidev, mille hoidmisele saab kaasa aidata tiimi kaasamine. Selgub, et enamik probleeme on võimalik ületada koostöös, olgu selleks siis tantsuõpetajad enda ja teistest koolidest või mõni tantsuharidusega tegelev liit. Inimesed aitavad ka tantsukooli pidajat motiveerida. Kooli loojal on kergem tegutseda, teades, et ta ei ole üksik ja jõudu annavad õpilased, õpetajad ja teised eriala inimesed.

KOKKUVÕTE

Lõputöö eesmärk oli uurida, millised on võimalused tantsuga tegeleva ettevõtte loomiseks ja tegusemiseks praegusel Eesti ettevõtlusmaastikul. Eesmärk oli ajendatud huvist teada saada, kas on mingi kindel viis või teadmiste kogum, mis on abiks alustavale loovettevõtjale. Uuris millised on ettevõtlusvormid, millised on tantsukoolide sisulised vormid ja kuidas mõjutavad ettevõtet tantsuga tegelevad liidud.

Teema uurimiseks koondasin teoreetilise baasi, mis koosnes tantsukooli loomiseks sobivatest ettevõtlusvormidest, äriplaani olulisusest, tantsuharidusega tegelevate liitude sisust ning tantsuõppe vormidest huvitegevuses ning huvihariduses.

Uurimuse praktilise poole läbiviimiseks valisin intervjuuvormi. Teoreetiliste andmete põhjal koostas intervjuuküsimused, mis uurisid valimisse kaasatud tantsukoolide taustinfot, äriplaaniga seonduvaid aspekte ning kogemust tantsukooli tegutsemisel. Valim koosnes neljast tantsukoolist, mis jagunesid vanuse järgi nelja kategooriasse: 0-5 aastat tegutsenud kool – Goal Diggers Tantsustuudio Tartus, 5-10 aastat tegutsenud kool – Cestants Tantsukool Jõgevamaal, 10-20 aastat tegutsenud kool – dotE tantsu- ja vabaajakeskus Tallinnas, 20+ aastat tegutsenud kool – Laine Mägi Tantsukool Pärnus. Kõik intervjuud viisin läbi suuliselt veebi teel märtsis ja aprillis 2021. aastal.

Intervjuude analüüsist selgus, et praegusel Eesti ettevõtlusmaastikul tantsukoolina tegutsedes on kõige mõttekam tegutseda mittetulundusühinguna, sest sellisel juhul on võimalus taotleda huvikooli toetusi. Siiski peab KOV huvihariduse toetuse saamiseks olema kool registreeritud EHISe süsteemis. Tuleb ka ära märkida, et Tallinna linnas kaotati toetus peale 2009. aasta seadusemuudatust (Miller-Pärnamägi aprill 2014).

MTÜ ei ole siiski ettevõtlusvorm, sest ei taotle ärilist kasumit, vaid tegutseb avalikkuse huve silmas pidades. (Mittetulundusühing, Loov Eesti) MTÜ loomisel on teine fookuspunkt, kui

OÜ loomisel, mistõttu ei ole äriplaani analüüs, ega muu teemaga seonduv niivõrd relevantne. Tuues järeldused TÜ VKA ettevõtlusõppe konteksti, oleks tudengite parimaks ettevalmistamiseks loovettevõtluseks hea idee erinevate valdkondade enamlevinud tegevusvormide teadvustamine ning valdkonnaspetsiifikale keskendumine. Uurimistulemuste analüüsi põhjal saab väita, et klassikaliste ettevõtlusvormide käsitlemine loovettevõtlusõppes ei ole tähtsam kui mittetulundusühingute käsitlemine.

Sisulise vormi uurimisel selgus, et enamik koole valib liikuda pigem tantsuhariduslikku suunda, kui tantsutreeningute suunda. Soovitakse õpilastele pakkuda peale füüsilise arengu tantsualaseid teadmisi, arendada kehakooli, rääkida tervislikkusest. Samuti on koolide sisuline tegevus ajendatud peamiselt kooli asutaja eesmärkidest ning huvidest, kuid kaasatakse ka õpilaste panust.

Uurimusse kaasatud koolidest kaks kuulus Eesti Tantsuhariduse Liitu, mis vastajate sõnul on viimastel aastatel panustanud kogukonna ühtsusesse ja koolide ühendamisse läbi tantsuteemaliste arutelude. Liit pakub tantsuõpetajatele koolitusi ning on hea infoliikumise kanal.

Tantsukoolide asutajate suurimaks motivaatoriks jätkamisel ning toetajaks probleemide lahendamisel on neid ümbritsevad inimesed. Hinnatakse väga tantsuõpetajaid nii enda kui teistest koolidest, õpilasi ning ETHL-i inimeste tuge.

Eestis tegutseb suurel hulgal tantsukoole ja stuudioid, mis olenemata asukohast ja pakutavatest tundidest leiavad oma niši ja huvitatud õpilased. On positiivne tõdeda, et Eesti tantsukogukonnas hoitakse kokku ning soovitakse üksteist tunnustada ning peetakse omavahel arutelusid tantsuhariduse oleviku ja tuleviku üle.

KASUTATUD KIRJANDUS JA ALLIKAD

Ajalugu. 2021. Laine Mägi Tantsukool. <http://lancy.edu.ee/laine-magi-tantsukool/ajalugu> (10.04.21)

Erakooliseadus. RT I 1998, 57, 859; RT I 2019, 85. <https://www.riigiteataja.ee/akt/130052012002> (20.04.2021)

Ettevõtlusvormide võrdlus. Eesti.ee riigiportaal <https://www.eesti.ee/et/ettevotlus/ettevotte-loomine/ettevotlusvormide-vordlus/> (13.03.2021)

Huvitegevuse toetuse kontseptsioon. 2019. Kultuuriministeerium. <https://www.kul.ee/et/huvitegevuse-toetuse-kontseptsioon> (25.03.2021)

Kuidas asutada mittetulundusühingut? Hea Kodanik <https://heakodanik.ee/kuidas-asutada-mittetulundusuhingut/> (24.03.2021)

Lõhmus, A. Reikop, U. Mõistlik, P. 2012. Loomemajandus. Rmt: Ettevõtlikkusest ettevõtluseni. 2012. SA Teadlik Valik, lk 157-168

Meist. 2021. Eesti Tantsuhuvihariduse Liit. <https://tantsuharidus.ee/meist/> (24.03.2021)

Meist. 2021. Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liit. <https://tantsuliit.ee/meist/> (24.03.2021)

Miller-Pärnamägi, J. aprill 2014. Ülevaade huvihariduse valdkonnas toimuvast. *Tantsuinfo Kuukiri*, nr 36, lk 5-7 <http://kuukiri.tantsuliit.ee/wp-content/uploads/2014/10/kuukiri-2014arpill.pdf>

Miller-Pärnamägi, J. september 2014. Ülevaade huvihariduse valdkonnas toimuvast (II osa). *Tantsuinfo kuukiri*, nr 39, lk 1-6

http://kuukiri.tantsuliit.ee/wp-content/uploads/2014/09/39_september_2014.pdf

Missioon & visioon. 2021. Cestants. <https://cestants.ee/> (10.04.21)

Mittetulundusühing (MTÜ). 2021. Loov Eesti.

<https://www.looveesti.ee/alusta-ettevotlusega/ettevotlusvormid/mittetulundusuhing-mtu/> (23.03.2021)

Noorsootöö strateegia 2006-2013. 2006. Haridus- ja teadusministeerium. Tartu.

<https://entk.ee/sites/default/files/noorsoot%C3%B6%C3%B6%20strateegia%202006-2013.pdf> (25.03.2021)

Osaühingu asutamine. Eesti.ee riigiportaal. <https://www.eesti.ee/et/ettevotlus/ettevotloomine/osauehingu-asutamine/> (16.03.2021)

Osterwalder, A. & Pigneur, Y. 2014. Ärimudeli generatsioon. Käsiraamat visionääridele, mängureeglite muutjatele ja mässajatele. Tõlkija Riina Vällo. Tallinn: Printon trükikoda.

Osterwalderi ärimudel. StartUp Viljandi koduleht.

<https://www.startupviljandi.ee/testi/> (18.03.2021)

Pramann Salu, M. 2005. Ettevõtluse alused. Kirjastus ilo.

Rahvakultuuri harrastajad. Statistika andmebaas. Statistikaamet

https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu_kultuur_rahvakultuur/KU61/table/tableViewLayout1 (16.03.2021)

Suppi, K. 2013. Ettevõtlus õpik-käsiraamat. Atlex kirjastus.

Kooli tutvustus. Tallinna Balletikool. 2021. <https://balletikool.edu.ee/kooli-tutvustus> (21.04.21)

Treeningud. 2021. Goal Diggers tantsustuudio. <https://www.goaldiggers.ee/> (30.03.2021)

Truuts, S. 2019. Ettevõtlusega alustamine 2. osa. Tegevused ettevõtte loomisel. Hakkan ettevõtjaks veebilehekülj. <https://hakkanettevotjaks.ee/ettevotlusega-alustamine-2-osa-tegevused-ettevotte-loomisel/> (24.03.2021)

Tsiviilseadustiku üldosa seadus. RT I 2002. 35, 216; RT I 2021, 8. <https://www.riigiteataja.ee/akt/687028> (20.04.2021)

Ärimudeli analüüs ja -arendamine. NetEkspert. <https://www.netekspert.com/ne/arimudel.aspx> (18.03.2021)

Äriregister ning mittetulundusühingute ja sihtasutuste register tegevusalati seisuga 01.03.2021. Registrate- ja infosüsteemide keskus. https://www2.rik.ee/rikstatfailid/failid/tabel.php?url=21_03tg.html (31.03.2021)

INTERVJUUD

1. Kulpson, K. 2021. Autori intervjuu. Veebiintervjuu, 30.märts.
2. Saar, K. 2021. Autori intervjuu. Veebiintervjuu, 12.aprill.
3. Koit, K. 2021. Autori intervjuu. Veebiintervjuu, 16. aprill.
4. Mägi, L. 2021. Autori intervjuu. Veebiintervjuu, 12.aprill.

LISAD

Lisa 1. Osterwalderi ärimudel

Allikas: StartUp Viljandi veebikeskkond

SUMMARY

This thesis is called **Creating and managing a dance company based on four Estonian dance schools.**

The aim of this thesis was to find out which possibilities exist in Estonian entrepreneurial landscape for creating and managing dance schools. Dance schools are part of creative entrepreneurship, therefore creating dance related businesses has its special characteristics and somewhat differs from classical entrepreneurship. Creative entrepreneurship centers around creative processes rather than making profit.

For this research 14 interview questions were composed and 4 interviews held with the founders of 4 different dance schools. The schools were in 4 different age groups: 0-5 years old, 5-10 years old, 10-20 years and over 20 years of experience. Similarly, all the schools were from different Estonian towns: Tallinn, Pärnu, Tartu, Jõgeva.

Analyzing the answers from the interviews, it was found that using a non-profit organization as an entrepreneurial form is the most beneficial for a dance school. This gives the school an opportunity for education aid from the local administration. To qualify for hobby education aid, the school has to be registered in Estonian Education Information System.

Focusing on the creative part including dance education forms, it was found that most schools tend to offer more than just physical training classes. The schools want to make sure that pupils are developing their health, overall knowledge of their bodies and dance history amongst dance training. Secondly, dance education is shaped mostly by the goals and interests of the school's founder, although most founders and dance teachers take in account of their students wishes.

The biggest motivators in continuing their journey as a creative entrepreneur are the people surrounding the founders. Valued are the students, other dance teachers and people in the dance field. Some of the surveyed founders mention that managing a dance school takes team effort.

There are a lot of different dance schools and studios in Estonia which find their style and students regardless of their location and interests. It is positive to find that the people in Estonian dance community acknowledge each other and wish others well. The community has discussions on dance related topics regarding present and future goals. Estonia has a friendly and acknowledging community for creating dance schools which will definitely create even more diverse and meaningful dance field in the future.

LIHTLITSENTS

Lihthitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Anna-Liisa Tõnismäe,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihthitsentsi) minu loodud teose „Tantsuga tegeleva ettevõtte loomine ja tegutsemine nelja Eesti tantsukooli näitel“, mille juhendaja on Anu Sööt, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihthitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Anna-Liisa Tõnismäe

22.04.2021